

СУХОВА Надія,

*кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії
Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного
авіаційного університету, м. Київ*

ІЛЮЗОРНІ ЦІННОСТІ ЛЮДСТВА ТА ОСВІТНІ ПРОЄКТИ XXI СТОЛІТТЯ

Потужний вплив сучасних технологій на всі сфери людського існування формує інформаційне суспільство та намагається впровадити тотальну цифровізацію життя людини як одну з нових цінностей. Неоднозначність цього процесу полягає в тому, що, з одного боку відбувається полегшення життя соціуму, а з іншого – може нести загрозу створення «цифрового концтабору» з відповідним типом свідомості в індивідів. Отже, нове тисячоліття потребує нового типу людини, як б вона відповідала запитам техногенної цивілізації.

Штучний інтелект, створений людиною, витісняє багато професій з ринку праці. Якщо раніше вважали, що ШІ ніякої загрози людству не становить, то сьогодні з'ясувалося, що ця система здатна самонавчатися. Так ми спостерігаємо, що слідом за ілюзією «царювання» над природою, руйнується ілюзія управління штучним інтелектом.

Соціальний проєкт, як прояв креативного цілепокладання та здатності людини творчо конструювати ідеальні моделі майбутнього, теж може обернутися неоднозначними наслідками для людства. Саме від якості наповнення соціального проєкту, залежить доля людства на нашій планеті. Переформатування людського життя в умовах техногенного напрямку розвитку цивілізації, викликає багато питань до системи освіти XXI ст. І першим з них є питання: яку людину потребує цифрове суспільство і в якій кількості, що робити з тими людьми які будуть «зайвими» для такого цивілізаційного устрою?

Техногенний напрям розвитку цивілізації є особливим шляхом до зміни не тільки типу людини, але й впливу на навколишнє

середовище. І останнім часом ми спостерігаємо вихід на арену світових подій активного «третього гравця» – природу. Активність Землі значно впливає і навіть часто спонукає до прискорення вирішення багатьох питань сучасним людством. Зміна форм існування різних сфер людського життя, тягне за собою пошук відповіді на питання щодо вирішення екологічних, політичних, культурологічних та інших суперечностей. Тому вкрай необхідно звернути увагу на освітні проєкти щодо людини майбутнього. Сьогодні такі підходи більшою мірою пов'язані з наявністю чи відсутністю фінансового забезпечення їх здійснення. Це напряму залежить від загальноприйнятих ілюзій домінування цінностей економіки над найвищими загальнолюдськими цінностями. І якщо орієнтуватися на домінування цінності економічного чинника, то сьогодні, принаймні в країнах третього світу, про підготовку людини нового типу людини з домінуючими рисами духовності, не може бути й мови. Тому реалізація освітніх проєктів типу Болонського, довела, що домінування економічного чинника в соціально-педагогічному проєктуванні не може бути ціннісним орієнтиром розвитку суспільства. Цінності задають людині горизонти належного, сприяють процесам ствердження людяності чи, навпаки, процесам «розлюднення», то сьогодні гостро стає питання про актуалізацію найвищих загальнолюдських ідеалів і цінностей.

В умовах сьогодення, перш ніж створювати соціальні проєкти, науковому співтовариству потрібно визначитися з питанням про роль і місце людини в суспільстві з домінуванням інформаційних технологій. Це більш чітко проявить особливості творчих проєктів в умовах інформаційного суспільства.

Формування нових ціннісних пріоритетів людського існування в умовах зростання наукового знання вплинуло й на освітню галузь, зокрема, підготовці фахівців з соціального проєктування для подальшої адаптації молодого покоління в умовах бурхливого розвитку техніки та способів комунікації. Але ж вирішення проблем сучасної освіти в різних країнах, створення і реалізація

проектування в педагогіці, зустрічає багато перешкод.. Оскільки кожна країна має свій діапазон можливостей, починаючи від духовно-культурного надбання і закінчуючи фінансовими можливостями. Тому А. Семез, підкреслюючи роль соціально-педагогічного проектування для освіти XXI століття, наголошує, що, будучи невід'ємною частиною соціокультурного контексту, освіта має певні моделі відносин, комунікації, діяльності тощо. Адекватне розуміння цілей освітнього процесу, обумовлені глибокою обізнаністю дослідників про соціокультурні характеристики певного народу. Саме за таких умов можна уникнути помилок при побудові проектів та ефективних освітніх стратегій [1]. На нашу думку, педагогічне проектування повинне бути спрямованим на виховання людини, здатної до вчинку, бути відповідальною за свій вибір, оскільки саме така людина може відповісти на виклики XXI ст.

Список літератури

1. Семез А.А. Соціально-педагогічне проектування. Нав.-методич. Посіб для студентів вищих педагогічних закладів. – Кіровоград: РВВКДПУ, 2012. – 132 с.